

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในโลกแห่งธุรกิจการค้าที่มีการแข่งขันสูงสินค้าต่างๆ ที่ผู้ประกอบการทั้งหลายผลิตออกมาสู่ตลาดแม้จะมีการแยกประเภทและชนิดสินค้าแตกต่างกันชัดเจนก็ตาม แต่เนื่องจากเกิดสถานะของการแข่งขันทางการตลาดซึ่งนับวันจะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นประกอบกับธุรกิจการค้ามีความเสรีมากขึ้น จึงมีผู้ประกอบการหลายรายที่ผลิตสินค้าประเภทและชนิดเดียวกัน หรือใกล้เคียงกันหรืออยู่ในกลุ่มเดียวกันออกสู่ตลาดซึ่งต่างฝ่ายต่างแย่งชิงความเป็นผู้นำและรายได้เปรียบเทียบการตลาดสำหรับสินค้าประเภทหรือชนิดนั้นๆ ดังนั้นผู้ประกอบการต่างๆ จึงได้คิดนำเครื่องหมายการค้ามาใช้กับสินค้าต่างๆ เพื่อทำหน้าที่เป็นที่หมายหรือเป็นชื่อสำหรับเรียกขานสินค้านั้น และเพื่อแยกแยะให้สินค้าของผู้ประกอบการรายนั้นๆ ออกจากสินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้าของผู้ประกอบการรายอื่น¹ นอกจากนี้ยังสามารถใช้เครื่องหมายการค้านั้นโฆษณา เผยแพร่สินค้าของตนได้ด้วย ซึ่งเมื่อใช้เครื่องหมายการค้ากับสินค้าได้สักระยะหนึ่งแล้วเครื่องหมายการค้านั้นสามารถบ่งบอก หรือวัดค่าความนิยมในตัวสินค้านั้นได้ เครื่องหมายการค้าใดเมื่อเป็นที่นิยมและมีชื่อเสียงแพร่หลายแล้วสินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้านั้นก็จะได้ความนิยมไปด้วย ดังนั้นจึงมักจะมีกรณีพิพาทที่เกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าในเรื่องการละเมิดเครื่องหมายการค้าบ้างหรือเครื่องหมายการค้าไม่ได้รับอนุญาตให้จดทะเบียนบ้างจึงมีตามมาเสมอ ด้วยเหตุนี้เครื่องหมายการค้าจึงมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับความคุ้มครองสิทธิตามกฎหมาย และหลักเกณฑ์ที่สำคัญที่จะทำให้เจ้าของเครื่องหมายการค้าได้รับความคุ้มครองอย่างเต็มที่ ก็คือต้องนำเครื่องหมายการค้านั้น ไปยื่นขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า นั้นเสียก่อน²

¹ นิยามคำว่า “เครื่องหมายการค้า” บัญญัติไว้ในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2543 มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้ “เครื่องหมายการค้า” หมายความว่าเครื่องหมายที่ใช้หรือจะเป็นที่หมายหรือเกี่ยวข้องกับสินค้าเพื่อแสดงว่าสินค้าที่ใช้เครื่องหมายของเจ้าของเครื่องหมายการค้า นั้นแตกต่างกับสินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้าของบุคคลอื่น”

² มาตรา 44 ภายใต้บังคับมาตรา 27 และมาตรา 68 เมื่อได้จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าแล้วผู้ซึ่งได้จดทะเบียนเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้าเป็นผู้มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในอันที่จะใช้เครื่องหมายการค้า นั้นสำหรับสินค้า ที่ได้จดทะเบียนไว้

จากการศึกษาพบว่า ปัจจุบันมีคดีที่เกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาก่อขึ้นมากมาย โดยเฉพาะ คดีละเมิดเครื่องหมายการค้า และคดีฟ้องเพิกถอนคำสั่งนายทะเบียนเครื่องหมายการค้าและคำวินิจฉัยของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าที่ปฏิเสธไม่รับจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าและเครื่องหมายบริการของเจ้าของ หรือผู้ประกอบการ การยื่นขอจดทะเบียน ณ กรมทรัพย์สินทางปัญญา แต่ในบรรดาเครื่องหมายเหล่านั้นส่วนหนึ่งได้ถูกปฏิเสธไม่รับจดทะเบียน โดยผู้เขียนมีประสบการณ์ จากการทำงานและพบปัญหาเกี่ยวกับคำสั่งและคำวินิจฉัยดังกล่าว ซึ่งไม่เป็นไปตามแนวทางหรือ หลักเกณฑ์การพิจารณาอย่างเป็นสากลและไม่สอดคล้องกับการพิจารณาของศาล

ในปัจจุบันเจ้าของสิทธิในเครื่องหมายการค้าหรือเครื่องหมายบริการ มักประสบปัญหา ในการไปยื่นขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าหรือเครื่องหมายบริการซึ่งขั้นตอนแรก คำขอจดทะเบียน จะต้องผ่านการพิจารณาก่อนว่าเครื่องหมายดังกล่าวของผู้จดทะเบียนเป็นเครื่องหมายการค้า หรือเครื่องหมายบริการอันพึงรับจดทะเบียนได้หรือไม่³ ซึ่งลักษณะสำคัญของเครื่องหมายการค้า หรือเครื่องหมายบริการที่จะพึงได้รับอนุญาตให้จดทะเบียนได้นั้น เครื่องหมายดังกล่าวต้องเป็น เครื่องหมายที่มีลักษณะบ่งเฉพาะ⁴ ไม่ว่าจะเป็นความบ่งเฉพาะในตัวเอง (Inherent Distinctiveness) หรือบ่งเฉพาะโดยการใช้ (Secondary Meaning) ก็ตาม สำหรับเครื่องหมายการค้าที่เป็นคำโดยเฉพาะ อย่างยิ่งกรณีที่เป็นเครื่องหมายคำผสม (Composite Word Mark) ที่เป็นเครื่องหมายการค้าที่มีหลาย พยางค์ หรือคำผสม (Composite Word) ไม่ว่าจะเป็นโดยการนำเอาคำสามัญหลายคำมาผสมกัน หรือนำเอา

³ พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 (แก้ไขเพิ่มเติม) ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2543
มาตรา 6 เครื่องหมายการค้าอันพึงรับจดทะเบียนได้ ต้องประกอบด้วยลักษณะดังต่อไปนี้
(1) เป็นเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะบ่งเฉพาะ
(2)
(3)

⁴ พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 (แก้ไขเพิ่มเติม) ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2543
มาตรา 7 เครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะบ่งเฉพาะ ได้แก่เครื่องหมายการค้าอันมีลักษณะที่ทำให้
ประชาชนหรือผู้ใช้สินค้านั้นทราบและเข้าใจได้ว่า สินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้านั้นแตกต่างไปจากสินค้าอื่น
เครื่องหมายการค้าที่มีหรือประกอบด้วยลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งอันเป็นสาระสำคัญดังต่อไปนี้ ให้ถือ
ว่ามีลักษณะบ่งเฉพาะ
(1) ชื่อตัว ชื่อสกุลของบุคคลธรรมดาที่ไม่เป็นชื่อสกุลตามความหมายอันเข้าใจกันโดยธรรมดา ชื่อเต็ม
ของนิติบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น หรือชื่อในทางการค้าที่แสดงโดยลักษณะพิเศษและไม่เล็งถึงลักษณะ
หรือคุณสมบัติของสินค้าโดยตรง
(2) คำหรือข้อความอันไม่ได้เล็งถึงลักษณะหรือคุณสมบัติของสินค้านั้นโดยตรง และไม่ใช่อักษร
ภูมิศาสตร์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด
(3)

คำที่มีลักษณะเป็นการกล่าวถึงคุณสมบัติหรือคุณลักษณะบางประการของสินค้ามาผสมกันมักจะถูกปฏิเสธโดยเหตุผลว่าไม่มีลักษณะบ่งเฉพาะ ทั้งๆ ที่หากพิจารณาโดยรวมแล้ว เครื่องหมายการค้าเหล่านี้ไม่ได้เป็นคำที่สื่อถึงลักษณะหรือคุณสมบัติของสินค้าโดยตรง โดยเครื่องหมายคำผสมเหล่านี้มักจะถูกปฏิเสธไม่รับจดทะเบียนทั้งคำ ซึ่งเครื่องหมายคำผสมดังกล่าวมีทั้งคำในภาษาต่างประเทศ และคำในภาษาไทย เช่น คำว่า Laserjet Poppyshot Speedcast Powerpurge TeaCare Mapcode Tatuscheck Netburst MonsterBass Urbanista Bankline Colorblends Aquacomfort Aquarelease Thefaceshop Silertone Treadclimber Commonpoint Trustmark Eyemap Sporter Stockinette Silent drive Bestreat Biofresh ticketmaster Mastercard Avermedia Colorplus Bugaway Coolair Wildwire Ultradent Elementsix และ Aquavalent เป็นต้น และเครื่องหมายคำผสมที่เป็นคำในภาษาไทย เช่น ไฮสควิด สเปรย์คอกซ์ ไบโอการ์ด ซีเคียว ไบเฟรช คลูแอร์ กายภาพ รายวันบันเทิง มาจิกคลีน บ้านสวนธรรมชาติ ฟาร์มพลาส สัมคำ และ ออรัลมินด์ กรีนที เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีกรณีที่เครื่องหมายคำผสมที่ถูกนายทะเบียนมีคำสั่งให้แสดงเจตนาว่าไม่ขอถือเป็นสิทธิแต่เพียงผู้เดียวส่วนใดส่วนหนึ่งหรือบางส่วนในคำผสมนั้น โดยแยกพิจารณาว่าเป็นสิ่งที่ใช้กันสามัญในการค้าขายสินค้าหรือเป็นคำที่มีลักษณะไม่บ่งเฉพาะ ทั้งที่เมื่อนำคำเหล่านั้นมาผสมกันแล้วต้องถือว่ามีลักษณะบ่งเฉพาะแต่นายทะเบียนเครื่องหมายการค้ากลับแยกเป็นรายคำแล้วแปลเป็นสิ่งที่ใช้กันสามัญในทางการค้าขายสินค้าดังกล่าว ทำให้เครื่องหมายคำผสมนั้นกลายเป็นเครื่องหมายการค้าที่ไม่บ่งเฉพาะไป เช่น Newmax HutchReal NAPnano Kristalbond Supperfull Cinemania ExtraCote Petoseed Opifashion Ultrio Plus Grande Cosmopolite Jet Femme Micromodal air Neutrogena Wave และ Drumstick เป็นต้น

เครื่องหมายการค้าและเครื่องหมายบริการที่เป็นคำผสมในลักษณะดังกล่าว บางครั้งได้รับการจดทะเบียนแต่บางครั้งกลับถูกปฏิเสธไม่รับจดทะเบียน ซึ่งแนวการพิจารณาของนายทะเบียนเครื่องหมายการค้าหรือแนวทางวินิจฉัยของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าหรือศาล ยังมีความแตกต่างและไม่สอดคล้องกันไปไปในแนวทางเดียวกัน โดยทั้งนายทะเบียนเครื่องหมายการค้าและคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าจะพิจารณาเครื่องหมายการค้าหรือเครื่องหมายบริการที่เป็นคำผสมโดยใช้หลักเกณฑ์เดียวกันสำหรับหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้านั้น กฎหมายเครื่องหมายการค้าฉบับปัจจุบันบัญญัติให้นำไปใช้บังคับแก่เครื่องหมายบริการโดยอนุโลม⁵ ดังนั้นในวิทยานิพนธ์เล่มนี้จึงขอกล่าวไว้เฉพาะเครื่องหมายการค้าที่เป็นคำผสม (Composite Word Mark) เท่านั้น โดยผลของการพิจารณาที่มีความแตกต่างไม่เป็นเอกภาพและไม่ชัดเจนดังกล่าวนี้ทำ

⁵ มาตรา 80 “ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้ามาใช้บังคับแก่เครื่องหมายบริการ โดยอนุโลม และให้คำว่า “สินค้า” ในบทบัญญัติดังกล่าวหมายความว่า “บริการ”

ให้ขั้นตอนการจดทะเบียนเพื่อคุ้มครองสิทธิในเครื่องหมายการค้าของเจ้าของหรือผู้ประกอบการ ต้องหยุดชะงักลง เกิดความล่าช้าเพราะการพิจารณาในขั้นต้นของนายทะเบียนเครื่องหมายการค้า โดยที่เครื่องหมายการค้านั้นจะได้รับอนุญาตให้จดทะเบียนได้ แต่เจ้าของหรือผู้ประกอบการกลับจะต้องไปใช้สิทธิยื่นอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนเครื่องหมายการค้าต่อคณะกรรมการเครื่องหมายการค้า เมื่อไม่เห็นด้วยกับคำสั่งปฏิเสธของนายทะเบียนเครื่องหมายการค้า ซึ่งในขั้นตอนนี้ผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ประกอบการมีสิทธิยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าภายใน 90 วัน นับตั้งแต่ได้รับทราบคำสั่งหรือหนังสือแจ้งคำสั่งปฏิเสธของนายทะเบียนเครื่องหมายการค้า และขั้นตอนการพิจารณาอุทธรณ์ของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าจะใช้เวลาในการพิจารณาอุทธรณ์แต่ละคำขอประมาณหนึ่งปีถึงหนึ่งปีครึ่งเมื่อคณะกรรมการเครื่องหมายการค้ามีคำวินิจฉัยอย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว ซึ่งจากการศึกษาพบว่าคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าดังกล่าวมักจะมีคำวินิจฉัยเป็นไปในแนวเดียวกันกับนายทะเบียนเครื่องหมายการค้า และหากผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ยื่นอุทธรณ์ไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้า โดยเห็นว่าคำวินิจฉัยดังกล่าวเป็นคำวินิจฉัยที่ไม่ถูกต้องหรือไม่ชอบด้วยกฎหมายก็จะต้องนำคดีไปฟ้องต่อศาลเพื่อขอให้มีการพิพากษาเพิกถอนคำวินิจฉัยของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าดังกล่าวต่อไป

ในกรณีที่จะนำคดีไปฟ้องต่อศาลเพื่อขอให้เพิกถอนคำสั่งของนายทะเบียนเครื่องหมายการค้าหรือคำวินิจฉัยของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าได้หรือไม่นั้น แต่เดิมยังเป็นปัญหาอยู่ เพราะกรมทรัพย์สินทางปัญญา คณะกรรมการเครื่องหมายการค้าหรือพนักงานอัยการที่ทำหน้าที่เป็นทนายความแตกต่างให้กรมทรัพย์สินทางปัญญา หรือคณะกรรมการเครื่องหมายการค้านั้นมักยกข้อต่อสู้ว่าคำวินิจฉัยของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าถึงที่สุดแล้ว ตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 มาตรา 18 วรรค 1 แต่อย่างไรก็ตามปัญหานี้ก็ยุติลงเมื่อศาลฎีกาแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาได้มีคำพิพากษาฎีกาที่ 1793/2549 4205/2549 5377/2549 7715/2549 และ 773-776/2550 ไว้โดยวินิจฉัยว่า “หากคำวินิจฉัยของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าเป็นคำวินิจฉัยที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือไม่ชอบด้วยกฎหมายอันเป็นการโต้แย้งสิทธิของโจทก์ ผู้อุทธรณ์ย่อมมีสิทธินำคดีมาฟ้องต่อศาลเพื่อขอให้เพิกถอนคำวินิจฉัยได้” เมื่อผู้อุทธรณ์หรือผู้ขอจดทะเบียนเห็นว่าคำวินิจฉัยของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้านั้นไม่ถูกต้อง และไม่ชอบด้วยกฎหมายคำวินิจฉัยนั้นก็ยังไม่ถึงที่สุดก็มีสิทธิที่จะนำคดีไปฟ้องเพื่อขอให้เพิกถอนเสียได้ ซึ่งศาลในที่นี้หมายถึงศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ซึ่งศาลดังกล่าวเป็นศาลชำนาญพิเศษ มีเขตอำนาจพิจารณาเฉพาะคดีที่เกี่ยวกับข้อพิพาทเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศเท่านั้น เนื่องจากศาลทรัพย์สินทางปัญญาเป็นศาลชั้นต้น คดีที่ได้รับการพิจารณาพิพากษาจากศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางแล้ว ผลของคำพิพากษาสมารถที่จะอุทธรณ์ไปยังศาลฎีกาได้ ซึ่งก็จะมีศาลฎีกาแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาเป็นผู้พิจารณาและตัดสิน

คดี สรุปแล้วคดีที่เกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญามีการพิจารณาเพียงสองศาลเท่านั้นก็คือศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง และศาลฎีกาแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญานั้นเอง ซึ่งระยะเวลาที่ใช้ในการที่จะต้องนำคดีไปฟ้องศาลดังกล่าวของเจ้าของหรือผู้อุทธรณ์ดังกล่าวข้างต้นจะใช้เวลาประมาณ 3-4 ปี กว่าทั้งสองศาลข้างต้นจะพิจารณาคดีถึงที่สุด

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าหากนายทะเบียนเครื่องหมายการค้า หรือคณะกรรมการเครื่องหมายการค้ายังมีแนวทางการพิจารณาและวินิจฉัยไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับการพิจารณาของศาลหรือไม่เป็นไปตามหลักที่เป็นสากลแล้ว ก็ย่อมจะใช้เวลาในขั้นตอนการจดทะเบียนจนกว่าจะจดทะเบียนได้ก็ใช้เวลาเกือบ 6 ปี ซึ่งระยะเวลาดังกล่าวยังไม่รวมเวลาดังแต่ผู้ขอจดทะเบียนยื่นคำขอที่กรมทรัพย์สินทางปัญญา จนถึงขั้นตอนการพิจารณาของนายทะเบียนเครื่องหมายการค้าก่อนมีคำสั่งรับหรือปฏิเสธการจดทะเบียนที่ยื่นขอจดทะเบียนนั้น จะเห็นได้ว่า การสูญเสียเวลาในขั้นตอนต่างๆ ดังกล่าวแล้วนับว่าเป็นปัญหาสำคัญอย่างหนึ่งที่มีผลต่อความเชื่อมั่นต่อระบบกฎหมายเครื่องหมายการค้าในประเทศไทยในการพิจารณาจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าเพื่อให้เกิดความคุ้มครองสิทธิตามกฎหมาย และไม่เป็นประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจ และสังคม

ในกรณีที่เครื่องหมายการค้าคำผสมดังกล่าวข้างต้นถูกปฏิเสธไม่รับจดทะเบียนนั้น คำสั่งปฏิเสธของนายทะเบียนเครื่องหมายการค้าและคำวินิจฉัยของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าถือว่าเป็นคำสั่งทางปกครองโดยทั่วไปแล้วกรณีพิพาทเกี่ยวกับคำสั่งทางปกครองก็ต้องยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยคำสั่งทางปกครอง และนำคดีขึ้นสู่การพิจารณาของศาลปกครอง แต่เนื่องจากกรณีนี้เป็นกรณีพิพาทกันเกี่ยวกับเรื่องทรัพย์สินทางปัญญาเป็นคดีพิเศษซึ่งอยู่ในเขตอำนาจการพิจารณาของศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษ จึงต้องนำคดีขึ้นสู่ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางดังกล่าวข้างต้น ซึ่งฝ่ายเจ้าของผู้ประกอบการจะต้องมีการะในการยื่นฟ้องและนำพยานหลักฐานมาสืบเพื่อพิสูจน์ความมีลักษณะบ่งเฉพาะและยังต้องมีภาระเสียค่าว่าจ้างทนายความเพื่อฟ้องและต่อสู้คดีในศาล และยังมีค่าใช้จ่ายอื่นๆ อีกมากมาย นอกจากนี้ยังรวมถึงการเสียเวลาและเสียโอกาสในการทำธุรกิจด้วย ดังนั้นจึงมีปัญหาลักษณะนี้คือ

1) การใช้ดุลพินิจของนายทะเบียนเครื่องหมายการค้า และคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าในการพิจารณาและวินิจฉัยเกี่ยวกับลักษณะบ่งเฉพาะของเครื่องหมายการค้าที่เป็นเครื่องหมายคำผสม (Composite Word Mark) เป็นไปโดยปราศจากหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนส่งผลให้คำสั่งของนายทะเบียนเครื่องหมายการค้าหรือคำวินิจฉัยของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าไม่สอดคล้องกับแนวทางที่เป็นสากล

2) การที่กรมทรัพย์สินทางปัญญา ไม่มีแนวทางที่ชัดเจนในการพิจารณาลักษณะบ่งเฉพาะของเครื่องหมายการค้าคำผสม ทำให้เจ้าของเครื่องหมายการค้าขาดความมั่นใจในการลงทุนสร้างชื่อเสียงของเครื่องหมายการค้า เนื่องจากไม่มีหลักประกันว่าเครื่องหมายการค้าของตนจะได้รับการ

จดทะเบียนหรือไม่ ทำให้ผู้ประกอบการเสียโอกาสในการดำเนินธุรกิจ และก่อให้เกิดความเสียหายแก่เศรษฐกิจโดยรวม

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาความหมาย ความเป็นมาและสาระสำคัญของลักษณะบ่งเฉพาะของเครื่องหมายคำโดยเฉพาะเครื่องหมายการค้าที่เป็นคำผสม (Composite Word Mark)

1.2.2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบหลักกฎหมายเครื่องหมายการค้า แนวทางการพิจารณาและการวินิจฉัยลักษณะบ่งเฉพาะของเครื่องหมายการค้าที่เป็นคำผสมในต่างประเทศ เช่น สำนักงานเพื่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในตลาดภายใน (Office for Harmonization in the Internal Market หรือ OHIM) สำนักงานทรัพย์สินทางปัญญาสหราชอาณาจักร (United Kingdom Intellectual Property Office หรือ UKIPO) สำนักงานสิทธิบัตรและเครื่องหมายการค้าสหรัฐอเมริกา (United States Patent and Trademark Office หรือ USPTO) สำนักงานเครื่องหมายการค้าประเทศกลุ่มอาเซียน เอเชีย แปซิฟิก เป็นต้น กับแนวทางในการพิจารณาของสำนักงานเครื่องหมายการค้าของประเทศไทย

1.2.3 เพื่อศึกษาวิเคราะห์ถึงแนวทางและหลักเกณฑ์การพิจารณาและการวินิจฉัยของนายทะเบียนเครื่องหมายการค้าและคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าและศาลเกี่ยวกับลักษณะบ่งเฉพาะของเครื่องหมายการค้าที่เป็นคำผสม (Composite Word Mark) ในประเทศไทย

1.2.4 เพื่อศึกษาวิธีการในการกำหนดแนวทางการวินิจฉัยลักษณะบ่งเฉพาะของเครื่องหมายการค้า คำผสมเพื่อให้มีการปฏิบัติและการวินิจฉัยที่เป็นไปในแนวทางเดียวกันอย่างเป็นสากล และก่อให้เกิดความเป็นธรรมกับทุกฝ่ายในทางธุรกิจและสังคมโดยรวม

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

การพิจารณาลักษณะบ่งเฉพาะของเครื่องหมายคำผสม (Composite Word Mark) ของนายทะเบียนเครื่องหมายการค้าและคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าของไทยที่มีแนวทางในการพิจารณาโดยแยกเครื่องหมายคำผสมออกเป็นคำๆหรือแยกออกเป็นแต่ละภาคส่วน แล้วให้ความหมายหรือทำการแปลเพื่อจะเลือกความหมายที่ได้มารวมพิจารณาลักษณะบ่งเฉพาะ ซึ่งทำให้เครื่องหมายการค้าที่มีการนำเอาคำสามัญหรือคำที่มีลักษณะเชิงพรรณนา (Descriptive) มาผสมกันเป็นคำใหม่ไม่ได้รับการจดทะเบียน แม้ลักษณะของการผสมคำนั้นเป็นไปในลักษณะโดยอำเภอใจหรือโดยจินตนาการ (Arbitrary) หรือคำที่ไม่มีความหมายหรือคำแปล (Fanciful) หรือในลักษณะของการผสมคำที่ไม่เป็นไปตามปกติ (Unusual Combination) ก็ตาม ซึ่งทำให้การพิจารณาลักษณะบ่งเฉพาะเช่นนี้ไม่สอดคล้องกับแนวทางที่เป็นหลักการหรือมาตรฐานที่เป็นสากล ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการแก้ไขกฎหมายเครื่องหมายการค้าและกำหนดคู่มือ (Guideline) หรือแนวทางในการ

ปฏิบัติงานในการพิจารณาลักษณะบ่งเฉพาะของเครื่องหมายการค้าคำผสมให้มีความชัดเจนและสอดคล้องกับแนวทางในการพิจารณาที่เป็นหลักสากล

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาแนวทางการพิจารณาลักษณะบ่งเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับเครื่องหมายการค้า เฉพาะที่เป็นคำผสม (Composite Word Mark) ของนายทะเบียนเครื่องหมายการค้าและคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าและศาลไทย อุปสรรคในการยื่นขอจดทะเบียนโดยเปรียบเทียบกับบทบัญญัติกฎหมายของต่างประเทศ คำพิพากษาศาลฎีกาและคำพิพากษาของศาลต่างประเทศที่ได้วางแนวปฏิบัติไว้ตลอดจนแนวทางการพิจารณาของสำนักงานเครื่องหมายการค้าในต่างประเทศเพื่อนำมาปรับใช้เป็นแนวทางการพิจารณา หรือแนวปฏิบัติของนายทะเบียนเครื่องหมายการค้าในประเทศไทยให้เป็นไปในแนวทางที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพโดยศึกษาจากความตกลงระหว่างประเทศ หลักกฎหมายต่างประเทศ คำราฎหมายในประเทศและคำราฎหมายต่างประเทศ แนวทางการพิจารณาของสำนักงานเครื่องหมายการค้าในต่างประเทศ ตลอดจนคำพิพากษาของศาลในต่างประเทศและในประเทศไทยแล้วนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับแนวทางการพิจารณาของกรมทรัพย์สินทางปัญญาโดยนายทะเบียนเครื่องหมายการค้าและคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าของประเทศไทย

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 จะทำให้ทราบถึงความหมาย ความเป็นมาและสาระสำคัญของลักษณะบ่งเฉพาะของเครื่องหมายการค้าโดยเฉพาะเครื่องหมายการค้าคำผสม (Composite Word Mark)

1.6.2 จะทำให้ทราบถึงหลักกฎหมายเครื่องหมายการค้า แนวความคิดหรือแนวทางในการพิจารณาและวินิจฉัยของต่างประเทศที่เป็นหลักสากลในการพิจารณาลักษณะบ่งเฉพาะของเครื่องหมายการค้าโดยเฉพาะเครื่องหมายการค้าที่เป็นคำผสม (Composite Word Mark)

1.6.3 จะทำให้มีการปรับปรุงกฎหมายเครื่องหมายการค้าหรือคู่มือในการปฏิบัติงาน (Examination Guideline) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาลักษณะบ่งเฉพาะของเครื่องหมายการค้าหรือเครื่องหมายบริการที่เป็นคำผสมของนายทะเบียนเครื่องหมายการค้า หรือคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าในประเทศไทยให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

1.6.4 เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการพิจารณารับจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับมาตรฐานสากล